Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,
15 oktober 2024

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Vergaderdatum
27 november 2024
Documentnummer
163542
Agendapunt

Onderwerp
Mandaatbesluit mer-beoordelingsbesluit

Inleiding/aanleiding
De wetgeving rond de milieueffectrapportage (hierna: MER) is door de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangepast. Om de procedure weer in lijn te brengen met de praktijk is een mandaatbesluit nodig van de gemeenteraad. Zonder dit mandaatbesluit kan niet voldaan worden aan de korte wettelijke beslistermijn van zes weken die geldt voor project mer-beoordelingsbesluiten.
Verder wordt door dit besluit onnodige vertraging bij de procedures voor ruimtelijke besluiten voorkomen. Dit geldt in het bijzonder voor wijzigingen van het omgevingsplan, aangezien dergelijke wijzigingen frequent[1] vereist zijn om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en ruimtelijk beleid door te kunnen voeren. In mindere mate geldt dit voor andere ruimtelijk besluiten zoals de omgevingsvisie, aangezien deze besluiten minder vaak voorkomen of doorgaans minder frequent gewijzigd worden dan het omgevingsplan[2].
Dit mandaatbesluit heeft geen betrekking op ruimtelijke besluiten waarvoor het college bevoegd gezag is. De Mandaatregeling gemeente Heerlen 2020 voorziet reeds in mandatering van mer-beoordelingsbesluiten bij vergunningen.

Een MER en mer-beoordeling beschrijven de effecten op het milieu
In een MER en mer-beoordeling worden de effecten van een project of plan op het milieu beschreven. Een MER is vereist indien er op voorhand grote gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. Een mer-beoordeling is vereist indien eerst beoordeeld moet worden of er grote gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. In de regel is een mer-beoordeling vereist voor projecten of plannen met een kleinere omvang dan die waarvoor direct een MER plicht geldt.[3] Indien desondanks uit een mer-beoordeling volgt dat er grote gevolgen voor het milieu zijn te verwachten is alsnog een MER vereist.

[1] Wijzigingen van het omgevingsplan komen meerdere malen per jaar voor.
[2] Andere ruimtelijke besluiten zijn overige besluiten waarvoor de gemeenteraad het bevoegd gezag is en waarvoor een mer-beoordeling vereist is. Om te voorkomen dat een ruimtelijk besluit niet onder de werking van deze regeling valt, terwijl dit wel wenselijk is, is in lijn met de Omgevingswet (artikel 16.34) niet uitgeschreven welke ruimtelijke besluiten het exact betreft.
[3] In het Omgevingsbesluit is precies vastgelegd in welke gevallen een MER vereist is en in welke gevallen beoordeeld moet worden of een MER vereist is. Een mer-beoordeling is bijvoorbeeld vereist voor kleine woningbouwontwikkelingen, zoals de bouw van een appartementencomplex.

Een MER en mer-beoordeling zijn gekoppeld aan een ruimtelijk besluit
De MER en mer-beoordeling hebben als doel het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de ruimtelijke besluitvorming. Derhalve is de MER en mer-beoordeling gekoppeld aan een ruimtelijk besluit, zoals de wijziging van het omgevingsplan. Zonder MER of mer-beoordeling kan de wijziging van het omgevingsplan niet worden voorbereid en niet worden vastgesteld. Voor de mer-beoordeling geldt dat een zogenaamd mer-beoordelingsbesluit genomen moet worden.

Het uitvoerende bestuursorgaan was bevoegd gezag m.b.t. het mer-beoordelingsbesluit
Onder de oude wetgeving (de Wet milieubeheer) was het bevoegd gezag voor het mer-beoordelingsbesluit zowel het vaststellende als het voorbereidende bestuursorgaan van het ruimtelijk besluit. Destijds heette het ruimtelijke besluit 'omgevingsplan' nog 'bestemmingsplan'. Het college was bevoegd gezag voor de voorbereiding van het bestemmingsplan en de gemeenteraad voor de vaststelling van dat plan. Het college was daardoor dus, naast de gemeenteraad, bevoegd om mer-beoordelingsbesluiten te nemen. In de praktijk werden mer-beoordelingsbesluiten door het college genomen en niet door uw raad.

De bevoegdheid m.b.t. het mer-beoordelingsbesluit is gewijzigd
In de Omgevingswet, die de Wet milieubeheer (deels) heeft vervangen, is niet langer bepaald dat een mer-beoordelingsbesluit genomen kan worden door het voorbereidende bestuursorgaan van het ruimtelijk besluit. Voor een wijziging van het omgevingsplan zal uw raad daardoor, als bevoegd gezag voor de vaststelling van dat plan, een mer-beoordelingsbesluit moeten gaan nemen. Een mer-beoordelingsbesluit is echter een voorbereidend besluit en de bevoegdheid voor de voorbereiding van een omgevingsplanwijziging ligt nog steeds (zoals dat ook gold voor het bestemmingsplan) bij het college. In dat opzicht zou het onlogisch zijn om uw raad mer-beoordelingsbesluiten te laten nemen. Het besluit maakt verder onderdeel uit van de motivering van het ruimtelijk besluit. Uw raad is nog steeds het bevoegd gezag voor de uiteindelijke vaststelling van het ruimtelijk besluit.

Mandatering van het mer-beoordelingsbesluit is mogelijk
De memorie van toelichting bij de omgevingswet benoemd de mogelijkheid tot mandatering van het mer-beoordelingsbesluit expliciet[4]. Afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht biedt hiervoor het juridisch kader. Het mandaat kan verleend worden aan een bestuursorgaan, zoals het college, maar kan ook verleend worden op medewerkersniveau binnen de gemeente. Voorgesteld wordt om niet alleen het college te mandateren, maar ook de ambtenaren met de functieaanduiding: Beleidsmedewerker II Ruimte.

Kader
Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV).
Dit voorstel draagt bij aan de instandhouding van een gelijks dienstverleningsniveau

Kernthema:
Ruimtelijke ordening

[4] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 558.

Bevoegdheid
De raad is bevoegd tot mandatering op grond van Afdeling 10.1.1 van de Awb.

Voorstel
1. Vast te stellen het 'Mandaatbesluit mer-beoordeling Heerlen 2024' conform bijgevoegd besluit.

Argumenten
1.1 Het college was onder de oude wetgeving bevoegd om een mer-beoordelingsbesluit te nemen en de beleidsmedewerkers II ruimte bereidden dit besluit voor.
Door het verlenen van mandaat aan het college wordt de oude en beproefde werkwijze voortgezet. Door het verlenen van mandaat aan de Beleidsmedewerker II Ruimte wordt het proces verder vereenvoudigd en versneld. De Beleidsmedewerkers II Ruimte hebben ervaring met de werkwijze rondom mer-beoordelingsbesluiten. Zij bereidden, onder de oude werkwijze, reeds de mer-beoordelingsbesluiten voor het college voor.

1.2 Onder de Omgevingswet is het mandaatbesluit nodig om onnodige vertraging in het besluitvormingsproces te voorkomen, te kunnen voldoen aan in de wet gestelde termijnen, en een efficiënte en snelle besluitvorming tot stand te brengen.
De besluitvorming in het college kent een doorlooptijd van ca. 2,5 weken. Met een raadsbesluit zijn minimaal 9 weken gemoeid. Dit betekent, bij besluitvorming op medewerker niveau, een tijdwinst van 9 weken. Wijzigingen van het omgevingsplan en andere ruimtelijke besluiten kosten minder tijd en lopen dus sneller door.
Op grond van het Omgevingsbesluit moet een project mer-beoordelingsbesluit verder worden genomen binnen 6 weken na indiening van de aanvraag hiervoor. Deze termijn kan niet gehaald worden indien dit mandaatbesluit niet wordt genomen. Ten slotte is één van de doelen van de omgevingswet een snellere dienstverlening. Wanneer dit mandaatbesluit niet wordt genomen zal de dienstverlening juist vertragen ten opzichte van de situatie vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hierdoor is ook sprake van een vermindering van de werkdruk van uw raad en van het college, zonder dat hierbij wordt getornd aan de kaderstellende bevoegdheid van uw raad (zie hiervoor argument 1.3).

1.3 Het mandaatbesluit heeft geen betrekking op de bevoegdheid om een ruimtelijk besluit, zoals de vaststelling van een omgevingsplan, vast te stellen.
Het mer-beoordelingsbesluit ziet op de voorbereiding van besluiten die uiteindelijk door de raad genomen moeten worden. Het betreft een besluit dat milieutechnisch van aard is. Uw raad heeft nog steeds de mogelijkheid om af te zien van de wijziging van een omgevingsplan. Er verandert dus niets aan de kaderstellende bevoegdheid van uw raad.

1.4 Het mer-beoordelingsbesluit heeft in vrijwel alle gevallen betrekking op plannen of projecten die qua aard en omvang een minimale impact hebben op het milieu.
De mer-beoordeling is een instrument dat in de basis geldt voor ontwikkelingen die qua aard en omvang geen of nauwelijks gevolgen hebben voor het milieu. Kleine woningbouwprojecten zijn hier een goed voorbeeld van. Soms kan ook een kleine ontwikkeling echter grote gevolgen hebben. Bijvoorbeeld als een ontwikkeling in de directe nabijheid van een beschermd natuurgebied plaatsvindt. Dergelijke gevallen komen echter zelden voor en indien een dergelijk geval zich voordoet kan, indien de situatie

daarom vraagt (zie hierna onder 1.5), de keuze gemaakt worden om geen gebruik te maken van het mandaat.

1.5 Als de politieke of bestuurlijke context erom vraagt wordt de besluitvorming voorgelegd aan uw raad.
De gemandateerde vraagt zich steeds af of de politiek/bestuurlijke context besluitvorming in mandaat onwenselijk maakt. In geval van twijfel of een ontkennend antwoord op de vraag hiervoor genoemd, ziet de gemandateerde af van de uitoefening van zijn bevoegdheid. Uw raad beslist dan over de mer-beoordeling.

1.6 Het verlenen van mandaat voor mer-beoordelingsbesluiten vindt ook plaats bij andere gemeenten
Ook in de gemeente Rotterdam en de gemeente Arnhem heeft de raad besloten tot mandatering van de bevoegdheid voor het nemen van het mer-beoordelingsbesluit.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Kosten en dekking
Het voorliggende besluit heeft geen financiële gevolgen.

Reserve/voorziening/subsidie……
N.v.t.

Communicatie
Dit besluit wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad.

Evaluatie
Evaluatie van omgevingswetbesluiten vindt plaats in 2026.

Planning, procedure en uitvoering
Het mandaatbesluit treedt in werking de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad.

Bijlage
Mandaatbesluit mer-beoordeling Heerlen 2024

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris, de burgemeester,

drs. V.N. Gosselink-Van Dijk drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer .....;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer drs. R. Wever

Bijlage:
Mandaatbesluit mer-beoordeling Heerlen 2024

De raad van de gemeente Heerlen

gelet op:
Het bepaalde in de Gemeentewet, afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet;

Besluit:
Vast te stellen het 'Mandaatbesluit mer-beoordeling Heerlen 2024'.

Artikel 1. Begripsbepalingen
In dit besluit wordt verstaan onder:
-mandaat: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen, alsmede de noodzakelijke feitelijke handelingen in het kader van de voorbereiding, bekendmaking en uitvoering daarvan te verrichten alsmede de ondertekening;
-raad: de gemeenteraad van de gemeente Heerlen;
-college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen;
-beleidsmedewerker II Ruimte: de ambtenaren van de gemeente Heerlen met het functieprofiel beleidsmedewerker II Ruimte.

Artikel 2. Mandaat aan het college en beleidsmedewerker II Ruimte
De raad verleent mandaat aan het college en de Beleidsmedewerker II Ruimte voor het nemen van een mer-beoordelingsbesluit en de in dat kader vereiste handelingen zoals bedoeld in afdeling 16.4 van de Omgevingswet.

Artikel 3. Ondertekening door het college respectievelijk Beleidsmedewerker II Ruimte
Bij de uitoefening van de in dit besluit gemandateerde bevoegdheden is de ondertekening als volgt:

Het college:

Hoogachtend,
de gemeenteraad van de gemeente Heerlen
namens deze,

<handtekening> <handtekening>

De secretaris, De burgemeester,
<naam secretaris> <naam burgemeester>
Burgemeester en wethouders van Heerlen

Beleidsmedewerker II Ruimte:

Hoogachtend,
de gemeenteraad van de gemeente Heerlen
namens deze,

<handtekening>

<naam medewerker>
Beleidsmedewerker II Ruimte
Team beleid ruimte

Artikel 4. Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Artikel 5. Citeertitel
Dit besluit kan aangehaald worden als: 'Mandaatbesluit mer-beoordeling Heerlen 2024'.

Aldus besloten tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van de gemeente Heerlen van (datum).

griffier,	voorzitter,
drs. T.W. Zwemmer	drs. R. Wever